

Xurree Milkaa'inna fi Gammachuu-kutaa 15

Description

?????? ?????? ?? ????? ??????? ??? ?? ????? ??? ?????? ”

“Sansalata irratti obsuu irra har'a Rabbiin faalleessu irraa obsutu caalaa.” jedhe dargaggeessi. Kana jechuun, boru guyyaa qiyamaa sababa cubbuutin sansalataan hidhamanii ibidda keessatti dararamu irra har'a cubbuu raawwachuu irraa obsuu fi Rabbii ajajamtu caala.

Wanti nama bu'aa gaarii buusu si taasisu fundura keetif yaadda'u fi wanta darbeef gadduu osoo hin ta'in, har'a cimtee hojjachuudha, jirenya har'a jiraachudha. Kan darbee gonkumaa duubatti hin deebi'u, fundurris hin dhalanne. Maaltu si dhiphisa ree? Guyyaan dhumaan kee har'a ta'uu akka danda'u yaadun hojii gaggaari cimtee hojjachuu fi hojii badaa irraa dheessun gadda darbee fi yaaddo dhufu ofirraa saaqi. Garuu kana hin dagatin, humnaa fi carraaqi kee qofaan uguru hin geessu yoo Rabbiin irratti hin hirkatin. Namoonni baay'een dogongora guddaa hojjatani jiru yommuu isaan Rabbiin irratti hirkachuu dhiisanii humna, qabeenya fi carraaqi ofii irratti hirkatan. Bu'aan isaan argatan yaaddo, gadda, tasgabbii dhabuu fi kkf. Osoo Rabbiin irratti hirkatanii silaa fixee milkaa'inna ni rukutu turan. Kanaafu Rabbiin dhiiste humna, qabeenya fi carraaqi kee irratti hin hirkatin. Yoo akkas goote, gatii ulfaata kafalta. Garuu Rabbiin irratti yoo hirkatte fi cimte hojjatte, badhaasa guddaa argatta.

Nama tokko kophatti gorsuu yoo dadhabde, ummata keessatti hin salphisin. Nama tokko dogongora isaa itti himuun ummata keessatti gorsuun gorsa osoo hin ta'in isa salphisuu fi mataa ofii nama isa caalu akka ta'e agarsiisudha. Kanaafu na argaa fi of tuulu of eeggadhu!

Wanta darbeef Rabbiin irraa araarama kadhachuuun gadda fi ba'aa cubbuu darbee ofirraa buusta, wanta dhufuf immoo Rabbiin irratti hirkachuuun yaaddo kee ofirraa darbita, wanta amma keessa jirtuuf immoo sabrii horachuu fi galataa Isaa galchuun, gammachuu dhandhamta. Yeroo hundaa tawbaa dhugaan gara Rabbii deebi'uu fi araarama kadhachuuun burqaa tasgabbii qalbii kee irratti dhangalaasa. Yaa nama Rabbiin irraa fagaate, jirenya dhiphoo akkamii jiraataa!

Yoo jirenyaa keessatti milkaa'inna barbaadde, wanta dandeessu hundaa aarsa kafali, wareegi.

Aarsi guddaan ati kafaltu yeroo fi humna keeti. Yeroo bakkuma arganitti gubaa ergasii milkaa'inna guddaa eegun akka nama biqiltu dhaabe osoo bishaan hin obaasini fi hin kununsin oomisha guddaa irraa eeguti. Wanti akkanaa jirenya tanaa fi tan dhuftu keessatti hin jiru. Hojii fi niyyaa kee irratti hundaa'e mindeefamta. Kanaafu yeroo kee saamadhu, hojii gaggaarii dalagadhu. Chaati, oduu fi wantoota faaydi hin qabne irratti yeroo kee hin gubin, boru garmalee gaabbitaati.

Yeroo dogongora baay'ee itti raawwattu beektaa? Yeroon ati dogongora baay'ee itti raawwattu yommuu ati fedhii duwwaa kee hordoftuu fi jaalala Rabbii dhiiste jaalala namoota itti barbaaddudha. Namni fedhii duwwaa jala deemu dhugaa irraa jaamaa ta'a.

Yeroo dogongora xiqqaa/muraasa itti raawwattu beektaa? Yeroon ati dogongora muraasa itti raawwattu yommuu Qur'aana fi sunnaa Ergamaa Rabbii (SAW) hordoftuu fi jaalala Rabbii itti barbaaddudha. Qur'aana fi sunnah hordofuun duungoo ifaa jirenya kee keessatti sii ibsa. **Jaalala Rabbii barbaadun immoo bolloo baditti kufuu irraa si eega.** Sababni isaas, wanta Rabbiin dallansu irraa ni fagaatta,

wantoota Rabbiin jaallatu ni dalagda.

Hojiin gaggaariin kee kan ittiin boontu osoo hin ta'in kan Rabbii galata itti galchitu haa ta'u. Osoo Rabbiin si gargaaru fi itti si qajeelchu baate silaa hojii gaarii kana hin hojjattu turte. Kanaafu galata Isaa galchuun hin barbaachisu ree? Akkasumas hojii badaa irraa yommuu tiikfamtu of tuulu osoo hin ta'in Rabbii galata galchii. Osoo Inni si eegu baate silaa hojii badaa irraa hin baraaramtu turte. **Inuma aalimonni gariin namni hojii gaariin oftuulu nama cubbuu gurguddaa hojjatu caalaa badaadha jedhu. Sababni isaas, namni cubbuu gurguddaa hojjatu sun tarii gara Rabbii deebi'uun of gadi qaba. Kuni immoo wanta Rabbiin jaallatudha. Namni hojii gaariin oftuulu immoo Rabbiin irraa fagaata adeema, Rabbiin nama oftuulu waan hin jaallanneef. Kanaaf hojii gaariin of hin tuulin, ni baddaati.**

Ammas hojii badatti yommuu kuftu abdii kutuu fi daran baditti lixu osoo hin ta'in Rabbiin araarama kadhachuun ba'aa cubbuu sitti ulfaatu ofirraa buusi.

Jireenyi addunyaa tuni jirenyaa Aakhiraatin yoo walitti hin hidhamin hiika fi gatii hin qabdu, nama jibbisiisti; taphaa fi yeroo itti dabarsuu irra darbee hiika biraan hin qabdu. Mee ilaali namoota Aakhira dagatan, hojii akkamii akka hojjatan. Baay' innaan taphaa fi wanta faaydi hin qabne irratti agarta. Hiikni fi gatiin jirenyaa addunyaa nama tokkoof kan guuttamu yommuu namtichi jirenyaa Aakhiraatif yaaddawee fi hojjateedha. Kuni garamii fi maal hojjachuu akka qabu itti agarsiisa, koome sirrii irra gadi dhaabbata. Garuu namni addunyaa tana qofaaf yaadu hawwii fi abdii ofii wantuma ijaan argu qofatti gabaabsuun jirenyaa tana keessaa gammachuu dhugaa osoo hin dhandhamiin addunyaa irraa boqota. Addunya tana qofaaf waan yaadu fi mindaa biraan waan hin abdanneef, addunyaa tana irraa yoo waa kasaare abdii kuta.

Wanta ofii balleessite, balleessitee “Rabbit na miidhe” hin jedhin. Namoonni gariin wanta barbaadan yoo dhabanii fi rakkinni isaan tuqxu, “Ani akkasitti salaate; du'aayi godhe, hojii gaggaarii baay' ee hojjadhe, maaliif Rabbit na wanta bidaa kana natti erga?” jechuun Rabbit irratti yaada fi dubbi hamtuu kuufatu. Kuni wallalummaa malee wanta biraan ta'uun hin danda'u. Rabbit gonkumaa eenyullee hin miidhu. Namoonni yaada bidaan Rabbit yakkan, mataa ofiiti badii hojjatan hin argan. Salaata sirnaan ni salaatu? Wanti Rabbit dhowwerraan ni dhowwamuu? Daangaa Isaa darbaa ergasii Rabbitu na miidhe jedhu. Kanaafu rakkoo si qunnameef eenyullee hin komatin, matama kee komadhu.

Keessummattu Rabbit komachuu namni kamiyyu mirga wayitu hin qabu. Rabbit Mootii moototaa ta'ee gaafataadha malee gaafatamaa miti. Eenyullee Isa gaafachu hin danda'u, wanta hundaa ogummaa fi beekumsaan waan hojjatuuf. Yaanni ‘Maaliif Rabbit akkana hojjata? Maaliif akkas hin goone?’ jedhu yommuu sitti dhufu, kuni yaada bidaa sheyxaanni sitti darbu Rabbitiisa mangafadhu. Yommuu yaadota akkanaa irratti yaaddu, gaafii deebii hin qabne ofiiti uumun of dhiphista, jirenyaa kee keessaa gammachuu haaqxa, Rabbit dallansiista. Garuu murtii Rabbit gaafi malee yommuu fudhattu fi itti gammaddu, bu'aa sammuu kee qaxxamuree hin beekne argatta, waan san caalu Rabbit bakka si buusa. Kanaafu wanti bidaan yommuu si muudatu, badii hojjatte dabarsitee ilaali. Balaan kan sitti bu'u sababoota sadii keessaa tokko ykn lama ykn sadanu ta'uun danda'a.

Tokkoffa sadarkaa kee dabaluuf, imaana kee cimsuuf ta'uun danda'a.

Lamaffaa badii hojjatte si yaadachisuun akka irraa deebitu fi gara Rabbit tawbaa dhugaan deebituuf ta'uun danda'a.

Sadaffaa, balaan sitti buute badii hojjatte dabarsiteef adabbii kee ta'uun danda'a.

Kanaafu daawwiti sadan kanniin keessatti of ilaali jirenyaa kee fooyeessi.

**Kaayyoon kee guddaan namoota biratti garmalee jaallatamaa ta'uu osoo hin ta'in
Rabbiin biratti garmalee jaallatamaa haa ta'uu. Rabbiin biratti jaallatamaa yoo taate
namoota birattis jallatamaa ni taata. Garuu jaalala Rabbii dhiiste jaalala namoota
argachuuf yoo carraaqxe, ba'aa ulfaata ofitti feeta.**

*Badii hojjachuu irraa saalfadhu. Garuu waan gaarii babal'isuu fi badii ittisuuf hin saalfatin. Gariin
namaa badii hojjachuu hin saalfatu, garuu gaarii hojjachuu ni saalfata. Nama akkana hin ta'in.*

Yeroo dallantu fi hurriin jirenya si haguugu, abdii kutuun wanta badaa lubbuu teeti fi namoota
irratti hin yaadin boodarra garmalee seenoftaati. Dallansuu kee too'achuu fi dukkana jirenya ofirraa
saaqf carraaqi. Yeroo akkanaa kana keessa sheyxaana Rabbiitti mangafachuun, tooftaa isaa jalaa bahuu
dandeessa.

"Namtichi tokko dubartii fuudhee akka jiraattuf gara mana maatii isaatti fide. Isa waliin gammachuun
jiraachu jalqabde. Ergasii obbolessi isaa xiqlaan yommuu inni mana hin jirre niiti isaatti seenuun, itti
haasawu eegale. Haasofni jaalala kuni wantoota lama dhalee: tokko dubartiin tuni dhiirsa ofii garmalee
jibbuu jalqabde. Lammafaan immoo obboleessa isaa irraa jaalalan qabamte. Garuu dhiirsa ishiis hiiku
hin dandeenye, obboleessa isaa san waliinis wanta barbaaddu hojjachuu hin dandeenye.
Kuni adabbii hamaadha."

Kanaafu obboleessa kiyya jette isaa fi niiti tee addatti hin dhiisin sheyxaanni sadaffaa ta'uun akka nama
kanaa taatati. Atille tuni niiti obboleessa kiyyaati jechuun akkuma feete ishii waliin hin ta'in. Atillee yaa
obboleetti nama argitee ofitti seensisuu irraa of eegi boodarra ni rakkattaati.

Firiwwan obsaa keessaa tokko hayyama Rabbiitin dukkana keessaa ifatti baata. Akkuma funyoo
cimaa fi qajeelcha sirrii qabachuuf tattafattu fi karaa kana irratti obsituun, akkasuma daandiin irra
deemaa jirtu ifaan guuttamaa adeema. Of funduraatti daandii mallatto qabu argita, garam akka deemaa
jirtu ni beekta, hin dhamaatu. Garuu yoo carraaqu fi obsuu dhiiste kana hundaa dhabda. Karaan irra
deemtu si hin ifu. Daandii Islaama irra deemun carraaqi fi obsa barbaachisa. Carraaqi fi obsaan booda ifa
argita, mi'aa dhandhamta. Kanaafu carraaqi, obsi.

Yommuu ibaada hojjannu, hojiwwan armaan gadii keessatti sabrii (obsa) qabaachu qabna:

- 1.Ibaadan keenya itti fufaa ta'u. Hojiin itti fufiinsa hin qabne gattii wayitu hin qabu.
- 2.Ibaada hojjannu keessatti iklaasa qabaachuf carraaqu
3. Sunnah Ergamaa Rabbii (SAW) hordofuuf carraaqu
4. Yommuu hojji ibaada hojjannu sirnaan hojjachuu fi niyyaa keenya qulqulleessu. Fakkeenyaf niyyaa
teenya riyyaa (na argaa) irraa eegu.
5. Erga ibaada xumurre booda wanta ibaada nu jalaa balleessan irraa of quachuu. Kan akka
dhaadachuu, of tuulu, of dinqisifachuu, na argaa, namootatti odeessu, tola irratti waan oollef namoota
sanniin miidhu fi gadi xiqeessu fi kkf.

Date Created

February 22, 2017

Author

admin